

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4Tos/29/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123010774
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Varga PhD., LL.M., MBA
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8123010774.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Rastislava Vargu, PhD., LL.M., MBA a sudcov JUDr. Petra Farkaša a JUDr. Emila Dubňanského, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 26.09.2023 v trestnej veci odsúdeného A. B., pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. f/ Tr. zákona, spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zákona, o sťažnosti prokurátora proti uzneseniu Okresného súdu Prešov zo dňa 16.08.2023, sp. zn. 31PP/34/2023, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku z a m i e t a sťažnosť prokurátora.

odôvodnenie:

Uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 16.08.2023, sp. zn. 31PP/34/2023 súd podľa § 67 ods. 1 Tr. zákona, za podmienok uvedených v § 66 ods. 1 Tr. zákona, v spojení s § 415 ods. 1 Tr. poriadku odsúdeného A. B. podmienčne prepustil z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Banskej Bystrici sp. zn. BB-4T/20/2014, zo dňa 04.07.2014, vo výmere 12 rokov a 6 mesiacov.

Podľa § 68 ods. 1 Tr. zákona určil skúšobnú dobu v trvaní 7 rokov.

Podľa § 68 ods. 1 veta druhá Tr. zákona nariadil nad odsúdeným probačný dohľad vo výmere 3 rokov.

Podľa § 68 ods. 1 Tr. zákona, v spojení s § 51 ods. 3 písm. b/ Tr. zákona zakázal odsúdenému požívať alkoholické nápoje a iné návykové látky.

Podľa § 68 ods. 1 Tr. zákona, v spojení s § 51 ods. 4 písm. h/ Tr. zákona uložil obvinenému povinnosť podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu, najmä so zameraním na oblasť sebaovládania, medziľudských vzťahov a rozvoja osobnosti.

Podľa § 68 ods. 1 Tr. zákona, v spojení s § 51 ods. 4 písm. j/ Tr. zákona uložil obvinenému povinnosť podrobiť sa v skúšobnej dobe psychoterapii alebo zúčastniť sa na psychologickom poradenstve.

Proti tomuto uzneseniu riadne a včas, ihneď po jeho vyhlásení, odôvodnení a poučení o opravnom prostriedku podal sťažnosť prokurátor, ktorú odôvodnil podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 20.09.2023. Namietal, že menovaný bol odsúdený za obzvlášť závažný trestný čin, keď zo zisťovaných dôvodov plánovali vraždu inej osoby, ku ktorej napokon aj došlo. Odsúdený konal ako osoba s rozumovými schopnosťami v pásme nadpriemeru, bez zistenia nejakých duševných defektov, na základe ktorých by bolo zistené zníženie ovládacej alebo rozumovej schopnosti a má za to, že vzhľadom na uvedené mal odsúdený dosť času vo výkone trestu, aby si skutočne uvedomil toto svoje konanie a v podstate ho úprimne oľutoval a len verbalizovanie ľútosti, uvedomenia si nesprávnosti konania pri tak závažnej trestnej činnosti nie je postačujúce. V ostatnom poukázal na závery znaleckého posudku a na

výpoveď znalkyne na verejnom zasadnutí. Odsúdený nespĺňa podmienky na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody a nie je účinne možné účel trestu zabezpečiť prípadne uložením iných primeraných zákazov v prípade, ak by bol prepustený z výkonu trestu. S poukazom na uvedené navrhol sťažnostnému súdu sťažnosti vyhovieť a vrátiť vec prvostupňovému súdu na nové konanie a rozhodnutie.

Na základe takto riadne a včas podanej sťažnosti krajský súd preskúmal podľa § 192 ods. 1 Tr. poriadku správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia a dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora nie je dôvodná.

Prvostupňový súd sťažnosťou napadnuté uznesenie odôvodnil tým, že hodnotiac skutočnosti dospel k záveru, že v súlade s účelom trestu a najvyššou mierou ochrany spoločnosti, sledujúc aspekty na strane odsúdeného z hľadiska prevýchovy, resocializácie a individuálnej prevencie, je v tomto prípade v súčasnej dobe, že možnosti a účinky resocializácie budú ešte výkonom trestu klesať a do konca výkonu ostáva už iba obdobie 2 rokov a 10 mesiacov, dôvodné rozhodnutie o podmiennečnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu za stanovenia veľmi prísnych podmienok jeho pobytu na slobode. Reflektujúc na závažnosť trestnej činnosti a obavy plynúce zo záverov znaleckého posudku sú takýmito podmienkami výmera skúšobnej doby na 7 rokov, maximálny probačný dohľad na 3 roky, zákaz požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok, povinnosť zúčastniť sa psychologického poradenstva alebo podrobiť sa psychoterapii a takisto potreba podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediáčnym úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo iného výchovného programu, so zameraním na oblasť sebaovládania, medziľudských vzťahov a rozvoja osobnosti. V prvom rade je potrebné dať do pozornosti hodnotenie odsúdeného z ÚVTOS Prešov, ktoré je vysoko pozitívne, nejde o nejaký krátkodobý trest, ale spolu s väzbou odsúdený vykonal už 9 rokov a 8 mesiacov, pričom bolo konštatované, že pozitívne správanie bolo konštantné počas celého výkonu trestu od počiatku až doposiaľ. Počas výkonu trestu mu bolo udelených 12 disciplinárnych odmien oproti žiadnemu trestu, nemá evidovaný žiaden negatívny poznatok, ani adaptačný problém, ani iný nedostatok v správaní, je pracovne zaradený, dokončil si stredoškolské vzdelanie s maturitou, bol preradený zo stredného do minimálneho stupňa stráženia a v rámci vnútornej diferenciacie mu bola resocializácia zmiernená.

Po oboznámení sa so sťažnosťou napadnutým uznesením, ako aj obsahom predloženého spisu, sťažnostný súd konštatuje, že odsúdený v súčasnosti vykonáva trest uložený mu rozsudkom Špecializovaného trestného súdu zo dňa 04.07.2014, sp. zn. BB-4T/20/2014 pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, 2 písm. f/ Tr. zákona, formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zákona, so zaradením pre jeho výkon do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 67 ods. 1 Tr. zákona, osoba odsúdená za obzvlášť závažný zločin alebo osoba odsúdená na trest odňatia slobody podľa § 47 ods. 2, okrem osoby odsúdenej na doživotie, môže byť podmiennečne prepustená až po výkone troch štvrtín uloženého trestu odňatia slobody.

Podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody znamená podstatnú zmenu spôsobu jeho výkonu, a preto by táto možnosť mala byť umožnená len odsúdenému, u ktorého je reálny predpoklad, že uložený trest splnil svoj účel aj bez potreby celkového výkonu tohto trestu v ústave na výkon trestu odňatia slobody. Súd preto musí skúmať všetky okolnosti svedčiacie o možnostiach prevýchovy odsúdeného, ako aj jeho správanie vo výkone trestu odňatia slobody. Z inštitútu trestu ako účelovej sankcie vyplýva, že pokiaľ doposiaľ vykonanou časťou trestu bol dosiahnutý účel trestu sledovaný zákonom, je ďalší výkon trestu odňatia slobody nepotrebný a taktiež nedôvodný, aj keď pri ukladaní trestu sa prihliada k možnostiam nápravy páchatel'a, nie je možné vždy presne predvídať ako sa u jednotlivých páchatel'ov prejaví jeho výchovný účinok. Zo správania odsúdeného a jeho postoja k plneniu si povinností v dobe výkonu trestu môže byť zjavne také polepšenie, že ďalší výkon trestu už nie je potrebný a odsúdený môže byť prepustený na slobodu. Podmiennečné prepustenie je významným prostriedkom dovŕšenia prevýchovy a resocializácie odsúdeného a neznamená ukončenie tohto procesu, ale pokračovanie v prevýchove a resocializačnom procese aj v iných podmienkach, teda na slobode. Zmysel tohto inštitútu nie je len v tom, že za dobré správanie, prípadne za plnenie si svojich povinností vo výkone trestu odňatia slobody bude odsúdený automaticky prepustený po odpykaní si zákonom stanovenej doby k zreteľu účelu trestu. Nevyhnutným predpokladom pre

podmienečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je aj pozitívna prognóza budúceho správania sa odsúdeného.

Z hodnotenia odsúdeného z ÚVV a ÚVTOS Prešov vyplýva, že odsúdený nastúpil do výkonu trestu odňatia slobody z výkonu väzby, ktorú vykonával od 18.12.2013 do 04.07.2014 v ÚVV a ÚVTOS Banská Bystrica. Správanie a prístup menovaného k povinnostiam počas spomenutého obdobia bolo na požadovanej úrovni, nedovolenej činnosti sa nedopustil. Dňa 22.07.2014 bol premiestnený na výkon trestu odňatia slobody do ÚVTOS Banská Bystrica, Kráľová a bol zaradený v rámci vnútornej diferenciacie do výchovného kolektívu s diferenciačnou skupinou B, pričom správanie a vystupovanie odsúdeného bolo v tamomšom ústave dlhodobovo vzorné, v súlade s internými predpismi, konfliktne sa neprejavoval a authority rešpektoval. Od augusta 2014 bol zaradený pracovne na pracovisku Rieker, kde dosahoval nadštandardné pracovné výsledky. Úspešne absolvoval aj denné štúdium v trojročnom učebnom odbore maliar, kde sa aktívne podieľal na vzdelávacom procese. Dňa 22.06.2018 bol rozhodnutím Okresného súdu Banská Bystrica o zmene súdnej diferenciacie preradený z ústavu so stredným stupňom stráženia do ústavu s minimálnym stupňom stráženia a následne dňa 24.07.2018 bol premiestnený do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, pričom jeho správanie bolo naďalej na nadštandardnej úrovni, zapájal sa do pomocných upratovacích prác, ktoré vykonával iniciatívne a zodpovedne. Dňa 22.06.2022 bol premiestnený do oddelenia výkonu trestu s miestom výkonu služby v Sabinove, ÚVV a ÚVTOS Prešov. Od septembra 2022 je pracovne zaradený na pracovisku v ústave s dohľadom EMI Sabinov, s. r. o., kde pracovné postupy zvláda, jeho pracovná morálka je hodnotená vysoko pozitívne, čo vyplýva aj zo zápisov v osobnej karte odsúdeného. Celkovo bol odsúdený počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody 12-krát odmenený, disciplinárne potrestaný nebol. Zároveň v hodnotení ÚVV a ÚVTOS Prešov sú konštatované aj viaceré kladné poznatky o správaní sa odsúdeného počas výkonu trestu. Vzhľadom na uvedené ÚVTOS konštatoval čiastočné splnenie podmienok na podmienečné prepustenie a odporúčal jeho podmienečné prepustenie s dohľadom.

Z odpisu z registra trestov odsúdeného vyplýva, že odsúdený má v ňom uvedený len jeden záznam a to pre trestný čin, ktorý t.č. vykonáva.

Po oboznámení sa so sťažnosťou odsúdeného, touto sťažnosťou napadnutým uznesením, ako aj obsahom predloženého spisu, sťažnostný súd konštatuje, že sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody plnením si svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a možno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Sťažnostný súd posudzoval správanie odsúdeného počas celého výkonu trestu odňatia slobody, pričom poukazuje na skutočnosť, že odsúdený vykonal z celkovo 12 a pol roka uloženého trestu odňatia slobody, približne 9 rokov a 9 mesiac výkonu trestu odňatia slobody. Je vysoko pozitívne hodnotený z výkonu trestu odňatia slobody, bolo mu udelených 12 disciplinárnych odmien, postupne bol preradený z výkonu trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia do výkonu trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, počas výkonu trestu odňatia slobody bol pracovne zaradený, jeho pracovné výsledky boli nadštandardné a na nadpriemernej úrovni, zároveň absolvoval denné štúdium v trojročnom učebnom odbore maliar, ako aj štúdium na Arcibiskupskom gymnázium biskupa P. Jantauscha v Trnave. U odsúdeného nebol konštatovaný žiaden disciplinárny trest, ani žiaden záporný poznatok. Aj keď z vylúčeného znaleckého posudku vyplýva, že u odsúdeného sú v popredí vystupňované rysy emočnej labilita a antisociálnosti ako hlavné rysy osobnosti odsúdeného, zároveň znalečka konštatuje, že takéto rysy sú skôr už len minimálne ovplyvniteľné, pričom aj keď u odsúdeného konštatovala priemerne kritický postoj k spáchaniu trestnej činnosti, priemerný efekt prevýchovy, s priemerne dosiahnutou mierou nápravy, zo znaleckého posudku, ani jej výpovede nevyplýva negatívny záver vo vzťahu k náprave, resp. dovŕšeniu nápravy odsúdeného.

Z uvedených dôvodov krajský súd dospel k záveru, že odsúdeného je možné podmienečne prepustiť z výkonu trestu odňatia slobody za uloženia najvyššej možnej výmery skúšobnej doby podmienečného prepustenia v trvaní 7 rokov, najvyššej možnej výmery probačného dohľadu vo výmere 3 rokov, ako aj za uloženia povinnosti požívať alkoholické nápoje a iné návykové látky, povinnosti podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu, najmä so zameraním na oblasť sebaovládania, medziľudských vzťahov a rozvoja osobnosti, ako aj povinnosti podrobiť sa v skúšobnej dobe psychoterapii alebo zúčastniť sa na psychologickom poradenstve. Aj keď uloženie povinnosti uložiť odsúdenému

podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu, so zameraním na oblasť sebaovládania, medziľudských vzťahov a rozvoja osobnosti znalkyňa PhDr. Solárová výslovne nenavrhol, uvedené nepriamo vyplynulo zo záverov jej znaleckého posudku a jej výpovede na verejnom zasadnutí, kde znalkyňa uviedla, že v prípade, ak by odsúdený počas výkonu trestu prechádzal intenzívnou psychologickou, psychoterapeutickou prácou, možno by záver znaleckého posudku vyzeral dnes inak, pričom vie si predstaviť, že počas zostatku výkonu trestu je mu potrebné nariadiť nejakú odbornú terapeutickú starostlivosť zameranú na tréning sebaovládania a zmenu seba vnímania. Krajský súd preto dospel k záveru, že z uvedeného je možné extrahovať vhodnosť uloženia tejto povinnosti v rámci podmienenečného prepustenia.

Vo vzťahu k sťažnostnej námietke prokurátora poukazujúcej na skutočnosť, že odsúdený bol uznaný za vinného a trest vykonáva za obzvlášť závažný zločin, v ktorom spoločne s ďalšími osobami zo zisťujúcich dôvodov plánovali vraždu inej osoby, ku ktorej napokon aj došlo, krajský súd udáva, že na uvedené sa prihliadalo pri uznaní viny a ukladaní trestu odňatia slobody a uvedené, teda odsúdenie za obzvlášť závažný zločin bolo zohľadnené aj pri podmienkach podania návrhu na podmienenečné prepustenie, kde pri obzvlášť závažnom zločine je možné podať návrh až po troch štvrtinách výkonu nepodmienenečného trestu odňatia slobody, preto prihliadanie na uvedené by znamenalo opätovné pričítanie danej skutočnosti v neprospech odsúdeného.

Na základe uvedených skutočností krajský súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je správne a zákonné, preto sťažnosť prokurátora ako nedôvodnú v zmysle § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku zamietol.

Toto rozhodnutie bolo prijaté jednomyseľne.
jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.